

Kommunfullmäktige

§ 124

Dnr 2019/00682

Besvarande av medborgarförslag - Biologisk mångfald**Kommunfullmäktiges beslut**

1. Kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för gynnande av biologisk mångfald som bland annat rör områdena:
 - Skötsel av grönytor
 - Skötsel av kommunens planteringar och träd
 - Utbildning av personal
 - Användandet av bekämpningsmedel
2. Därmed anses medborgarförslaget bifallet.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit angående gynnande av biologisk mångfald. I medborgarförslaget föreslås att Ovanåkers kommun antar en aktionsplan för gynnande av bin och andra pollinatörer, samt att användandet av kemiska bekämpningsmedel sätts stopp för och att ekologisk mat och naturbete gynnas i den offentliga upphandlingen. I medborgarförslaget följer förslag på åtgärder som kan ingå i aktionsplanen.

Ärendet

Biologisk mångfald är variationsrikedomen bland levande organismer och är en förutsättning för vår överlevnad och livskvalitet. Det finns idag många hot mot den biologiska mångfalden och en rapport från FN:s forskarpanel för biologisk mångfald och ekosystemtjänster visar på att ungefär en miljon arter i världen är utrotningshotade. Det är därför viktigt att bevara den biologiska mångfalden och mycket kan göras på lokal nivå. Det finns många exempel på vad man kan göra och vad som görs runt om i landet för att gynna den biologiska mångfalden. En åtgärd som gynnar den biologiska mångfalden är att omvandla gräsytor till ängsytor. Ängar är en av våra mest artrika miljöer medan klippta gräsmattor är väldigt artfattiga. Då gräsmattan inte klipps kommer örter att hinna blomma och därmed gynnas bin och andra pollinatörer. Att konvertera en klippt gräsyta till en ängsyta kan ske genom olika metoder. Det enklaste sättet är att inte klippa gräset under säsongen och se

Kommunfullmäktige

vilken växtlighet som kommer upp. Linköpings kommun genomför nu ett sådant försök genom att inte klippa gräset under sommarperioden för att identifiera vilka ytor som har ängskvalitet för att kommande år inte gräsklippa dessa ytor. Andra metoder att skapa ängsytor är via sådd och förkultiverade pluggplantor vilka ger olika sorters ängar och det tar även olika lång tid för ängarna att etableras.

Andra åtgärder som kan genomföras är att välja nektarrika växter i planteringar, bekämpa invasiva arter som jättebalsamin och parkslide samt plantera fler buskar och träd. En viktig del i arbetet är också att utbilda personal, som arbetar med skötsel av utemiljöer, i biologisk mångfald och hållbara arbetsmetoder. Planen för gynnande av biologisk mångfald Ovanåkers kommun kommer att ta fram en plan för gynnande av biologisk mångfald. Planens innehåll kommer att specificeras under arbetets gång men exempel på delar som kan ingå i planen är skötsel av grönytor, skötsel av kommunens planteringar och träd, utbildning av personal mm. Planen kommer även att innehålla en kommunikationsplan som ska användas för att visa på vilket arbete Ovanåkers kommun gör och för att informera varför det är viktigt samt uppmuntra företag och privatpersoner att delta. Inom planen för gynnande av biologisk mångfald kommer Ovanåkers kommun tillsammans med Bollnäs kommun att anordna en workshop med temat biologisk mångfald. Workshopen kommer att vara en fortsättning på den tävling som anordnades av Biosfärområde Voxnadal under sommaren 2019 som hade fokus på den bivanligaste trädgården. Tävlingen gav stort intresse där bidrag kom in från båda kommunerna och en vinnare kunde utses. Medborgarförslaget nämnde även att planen bör innehålla delar rörande upphandling av mat där ekologisk mat och naturbete ska gynnas. Denna fråga kommer inte lyftas i planen då det är en separat fråga som kosteneheten arbetar kontinuerligt med. Det ska nämnas att idag står ekologisk och lokalproducerad mat för 50 % av den mat som kommunen ansvarar för.

Ekonomi

Ovanåkers kommun gräsklipper idag ca 16,2 ha till en kostnad av 695 000 kr/säsong. Det är en kostnad på 4,30 kr/m². Ytan som kommunen slaghackar är idag ca 42 ha till en kostnad av 205 000 kr/säsong, då slaghackning sker 2 ggr/år. Det resulterar i en kostnad på 0,49 kr/m². Genom att låta klippta gräsytor växa till ängsytor kommer kostnaden för skötsel att minska. Kostnaden för 1 ha som gräsklipps är ca 43 000 kr och kostnaden för 1 ha som slaghackas är ca 4900 kr. Om hälften av den yta som idag gräsklipps istället skulle slaghackas kommer det att resultera i en besparing på ca 300 000 kr/år. Konverteringen av gräsytor till

Kommunfullmäktige

ängsytor kommer att resultera i en ökning av kostnaden initialt om man väljer att så eller plantera på ängsytan. Kostnaden för fröerna till frösådd ligger på mellan 3-4 kr/m². Om frösådd skulle användas till hälften av ytan som gräsklipps idag så skulle den initiala kostnaden bli 245 000 - 325 000 kr. Det tillkommer även kostnader för förberedelse av platsen samt såddarbetet. Kontentan är den att om Ovanåkers kommun under ett år gräsklipper endast hälften av den yta som idag gräsklipps och slaghackar resten så kommer det resultera i en besparing på ca 300 000 kr. Övriga åtgärder som tas upp i planen anses då att kunna rymmas inom gränserna för den besparing som görs.

Koppling till miljömål och Agenda 2030

Flera av de 16 miljömål som Sverige har berör biologisk mångfald och ett av dessa är direkt kopplat till bevarandet av den biologiska mångfalden, målet Ett rikt växt- och djurliv. Även Agenda 2030 har mål som rör den biologiska mångfalden, mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald. Att utarbeta en plan för gynnande av den biologiska mångfalden medför att vi jobbar för att nå dessa mål. Arbetet kopplar även an till Biosfärområde Voxndalen och skulle vara ett bra komplement till det arbete som utförs inom projektet.

Konsekvensbeskrivning hållbarhet

Gynnande av biologisk mångfald ger en positiv effekt på den ekologiska hållbarheten i Ovanåkers kommun

Beslutsunderlag

Medborgarförslag – Biologisk mångfald, 2019-06-17

Tjänsteskrivelse Kommunstyrelseförvaltningen 2019-11-04

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-11-12, § 123

Kommunstyrelsen 2019-11-26, § 205

Skickas till

För kännedom: Klimat-Energirådgivare, Gata-/parkchef samt förslagställaren